

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Cerințelor de calitate privind cazeinele și cazeinații destinați consumului uman

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Cerințelor de calitate privind cazeinele și cazeinații destinați consumului uman este elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. Subdiviziunea: Direcția industria alimentara
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Prezenta hotărâre de Guvern este elaborată în temeiul art. 5 din Legea nr. 279/2017 privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.7-17, art.54). Totodată, prevede transpunerea Directivei (UE) nr. 2015/2203 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la cazeinele și cazeinații destinați consumului uman și de abrogare a Directivei nr. 83/417/CEE a Consiliului în contextul realizării obligațiilor republicii Moldova, care rezultă din prevederile punctului 97, capitolul 12 „Siguranța alimentară, politici sanitare și fitosanitare” din Planul Național pentru Aderare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025. În conformitate cu pct. 97, transpunerea Directivei (UE) nr. 2015/2203 urma inițial să fie realizată prin Ordin MAIA. La data de 11.11.2025, Proiectul de Ordin a fost inclus spre examinare în ședința Grupului de Lucru al Cancelariei de Stat pentru reglementarea activității de întreprinzător. În cadrul ședinței, proiectul a fost retras de pe ordinea de zi, motivul fiind invocat necorespunderea temeiului legal. Ulterior, în urma analizei mai detaliate a legislației privind stabilirea temeiului legal, s-a hotărât că transpunerea Directivei trebuie realizată la nivel de hotărâre de Guvern, și nu prin Ordin ministerial.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Prezenta hotărâre de Guvern este elaborată în scopul protecției sănătății consumatorilor și al asigurării introducerii pe piață a produselor sigure pentru consumul uman. Cazeina reprezintă proteina predominantă din lapte, având un conținut bogat de aminoacizi esențiali și o valoare nutritivă deosebită, ceea ce o face importantă atât în alimentația umană, cât și în industria alimentară. În conformitate cu prevederile Directivei (UE) 2015/2203 privind cazeinele și cazeinații destinați consumului uman, sunt reglementate următoarele categorii de produse:

- cazeină acidă comestibilă: obținută prin spălarea și uscarea coagulului din lapte degresat în urma unui proces de separare a acidului;
- cazeină cheag comestibilă: obținută prin spălarea și uscarea coagulului din lapte degresat în urma unui proces de separare care folosește cheagul, o substanță naturală produsă în stomacul bovinelor;
- cazeinați comestibili: obținuți prin reacția cazeinei cu un agent de neutralizare (schimbând nivelul de aciditate), urmat de uscare.

Anexele la Directiva (UE) 2015/2203 stabilesc cerințe detaliate pentru cazeine și cazeinați, precum conținutul minim de proteine din lapte, nivelurile maxime admise pentru anumite componente și indici de calitate. De asemenea, Directiva prevede că, în cazul în care conținutul minim de proteine din lapte este depășit, acest fapt poate fi menționat pe eticheta produsului. Totodată, anexele enumeră substanțele și aditivii permisi în procesul de producere a cazeinei și cazeinaților, inclusiv agenții de neutralizare utilizați la obținerea cazeinaților.

Cazeina și cazeinații nu se regăsesc, de regulă, pe rafturile magazinelor destinate consumatorilor obișnuiți, întrucât reprezintă materii prime utilizate în principal de industria alimentară, nu produse pentru consum direct. Comercializarea acestor produse are loc, în principal, în sistem B2B (business-to-business), fiind destinată întreprinderilor de procesare a laptelui, producătorilor de suplimente nutritive. O excepție o reprezintă anumite suplimente proteice pentru sportivi, în care cazeina este deja prelucrată și ambalată sub formă de produs finit, destinat consumului direct.

Cu toate acestea, reglementările europene prevăd cerințe de etichetare pentru cazeine și cazeinați, având în vedere:

1. Asigurarea trasabilității și siguranței – eticheta garantează că produsul corespunde cerințelor legale privind compoziția (conținut de proteine, umiditate, adaosuri permise etc.) și poate fi utilizat în siguranță în alimente.
2. Facilitarea comerțului internațional – pentru a preveni barierele tehnice și a permite recunoașterea reciprocă, este necesar ca ambalajele mari (saci, cutii, recipiente) să fie etichetate conform cerințelor.
3. Informarea operatorilor economici – etichetarea nu se adresează direct consumatorului final, ci utilizatorilor industriali, care au nevoie de date clare pentru a integra produsul în procesele de fabricație.

În prezent, în Republica Moldova, cerințele privind cazeina și cazeinații comestibili sunt reglementate indirect prin acte legislative generale, precum Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor, Legea nr. 296/2017 privind cerințele generale de igienă a produselor alimentare și Legea nr. 279/2017 privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare. Totuși, lipsesc reglementări specifice referitoare la cerințele de calitate aplicabile cazeinei și cazeinaților alimentari.

Din acest motiv, elaborarea Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Cerințelor de calitate privind cazeinele și cazeinații destinați consumului uman este necesară. Prin această hotărâre va fi realizată transpunerea completă a cerințelor europene, ceea ce va întări controlul oficial, va proteja sănătatea publică și va introduce un cadru normativ clar, favorabil trasabilității și comercializării produselor conform standardelor internaționale.

Totodată, potrivit datelor Biroului Național de Statistică, pentru pozițiile tarifare 350110900 și 350190900 au fost înregistrate importuri, ceea ce confirmă prezența acestor produse pe piața națională și necesitatea stabilirii unor cerințe de calitate clare.

În acest sens, situația importurilor și exporturilor pentru perioada 2023 – octombrie 2025 este prezentată în tabelul de mai jos:

	Anul	Import, kg	Export, kg
350110900	2023	0	0
	2024	25,0	0
	10.2025	0	0
350190900	2023	6200,0	0
	2024	536,7	0
	10.2025	135,0	0

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1 Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect de hotărâre are următoarele obiective:

- asigurarea siguranței alimentare – stabilirea unor cerințe de calitate specifice pentru cazeine și cazeinați destinați consumului uman, în conformitate cu Directiva (UE) 2015/2203 și CODEX STAN 290-1995 Standard pentru produse comestibile pe bază de cazeine;
- armonizarea cadrului legislativ național – alinierea normelor naționale cu legislația europeană;
- protecția consumatorilor – asigurarea calității produselor lactate și a suplimentelor nutritive care conțin cazeină și cazeinați, prin stabilirea unor parametri clari privind compoziția și siguranța alimentelor;
- creșterea competitivității sectorului alimentar – facilitarea accesului importatorilor și distribuitorilor de produse conform standardelor internaționale pe piețele externe;
- trasabilitate și informare – asigurarea trasabilității produselor și informarea operatorilor economici prin cerințe clare de etichetare pentru cazeine și cazeinați, prevenind practicile comerciale care pot induce în eroare.

Soluțiile propuse vizează aprobarea unor cerințe de calitate specifice pentru cazeine și cazeinați, care să stabilească tipurile de cazeină (acidă și de cheag) și cazeinați, criteriile minime și maxime pentru proteine, umiditate, grăsimi și alte componente, precum și lista substanțelor și aditivilor permisă pentru procesarea cazeinei.

Proiectul de hotărâre prevede, de asemenea, transpunerea Directivei (UE) 2015/2203 în legislația națională, pentru armonizarea standardelor de calitate și siguranță. Se stabilesc cerințe de etichetare pentru ambalajele de cazeină și cazeinați, inclusiv pentru produsele destinate uzului industrial, în vederea asigurării trasabilității și siguranței alimentare.

Prin prezentul act normativ sunt reglementate pentru prima dată cerințele de calitate aplicabile cazeinelor și cazeinaților comestibili, creându-se un cadru legal coerent și previzibil pentru controlul oficial, fără a impune modificări structurale sau instituționale în administrația publică.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În contextul celor expuse, nu au fost identificate opțiuni alternative viabile de reglementare. Alte modalități de soluționare a problemei nu ar asigura atingerea

obiectivelor urmărite, respectiv armonizarea cadrului normativ național cu standardele internaționale, asigurarea trasabilității și siguranței produselor, precum și protecția consumatorilor.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Adoptarea hotărârii Guvernului privind aprobarea Cerințelor de calitate pentru cazeinele și cazeinații destinați consumului uman va avea un impact semnificativ asupra sectorului public, în special în ceea ce privește reglementarea și supravegherea pieței. Implementarea acestor cerințe va sprijini autoritățile competente în monitorizarea conformității produselor cu cerințele de calitate stabilite, contribuind astfel la protecția consumatorilor și la prevenirea introducerii pe piață a produselor neconforme.

Modificările propuse nu implică necesitatea modificarea altor acte normative și nici nu presupun modificări structurale sau instituționale ale sistemului administrației publice.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului nu necesita cheltuieli financiare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Adoptarea hotărârii Guvernului referitoare la aprobarea Cerințelor de calitate privind cazeinele și cazeinații destinați consumului uman va avea un impact pozitiv asupra sectorului privat, în special asupra importatorilor și distribuitorilor de astfel de produse. Aceasta este susținută de regulile stricte de etichetare, care asigură trasabilitatea și conformitatea. Faptul că produsele trebuie să îndeplinească anumite cerințe de calitate (Anexele nr.1 și nr.2) și cerințe stricte de etichetare, le oferă importatorilor un set clar de reguli pentru a evita introducerea pe piață a unor produse neconforme. Cerințele specifice de calitate și etichetare (inclusiv indicarea cationilor pentru cazeinații comestibili și a conținutului de proteine în amestecuri) contribuie la transparență, ceea ce, în general, consolidează încrederea consumatorilor.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu există impact asupra datelor cu caracter personal, sau cel puțin aceste norme nu afectează acest domeniu.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu există impact asupra echității și egalității de gen, sau cel puțin aceste norme nu afectează acest domeniu.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu se identifică impact semnificativ asupra mediului.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

În contextul integrării Republicii Moldova în structurile europene, este esențial ca legislația națională să fie aliniată cu normele și standardele Uniunii Europene. Proiectul prevede transpunerea în legislația națională a Directivei (UE) 2015/2203 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind cazeinele și cazeinații destinați consumului uman. Obiectivul principal al Directivei este de a armoniza cadrul juridic al statelor membre în ceea ce privește cerințele de compoziție, calitate și etichetare pentru cazeine și cazeinați, astfel încât acestea să poată circula liber pe piața europeană. Prin urmare, proiectul urmărește stabilirea unor cerințe de calitate naționale aliniate la standardele europene, care să asigure calitatea și siguranța acestor produse și să faciliteze comerțul internațional.

Gradul de compatibilitate a actului UE cu proiectul în cauză este reflectat în tabelul de concordanță elaborat conform prevederilor Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.1171/2018.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Pentru punerea în aplicare a prevederilor Directivei (UE) 2015/2203, proiectul de hotărâre a Guvernului are drept scop stabilirea cerințelor de calitate prin includerea în *Cerințe de calitate privind cazeinele și cazeinații destinați consumului uman* a specificațiilor privind tipurile de cazeină (acidă și de cheag) și cazeinați, precum și a nivelurilor maxime și minime admise pentru proteine, umiditate, grăsimi, impurități și aditivi permiși.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a Proiectului de hotărâre a Guvernului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Agriculturii și Industrie Alimentare, compartimentul „Transparența decizională” și pe portalul guvernamental (www.particip.gov.md) și poate fi accesat la linkul:

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-de-initiere-a-elaborarii-proiectului-hotararii-guvernului-pentru-aprobarea-cerintelor-de-calitate-privind-cazeinele-si-cazeinatii-destinati-consumului-uman/15515>

Proiectul va fi publicat pentru consultări publice pe portalul particip.gov.md, cu informarea autorităților publice centrale vizate, mediului de afaceri, inclusiv asociațiile de profil și societatea civilă.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul va fi supus expertizei de compatibilitate de către Centrul de Armonizare a Legislației.

În conformitate cu art. 36 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul urmează să fie supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție.

În conformitate cu art. 37 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul urmează să fie supus expertizei juridice de către Ministerul Justiției.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de hotărâre de Guvern se emite pentru aprobarea Cerințelor de calitate privind cazeinele și cazeinații destinați consumului uman în conformitate cu prevederilor Directivei (UE) 2015/2203. Astfel, actul normativ nu introduce noi reglementări, ci doar transpune cerințele pentru cazeine și cazeinați, asigurând armonizarea legislației naționale și evitând costuri suplimentare pentru operatorii economici și administrația publică.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea proiectului de hotărâre a Guvernului va fi realizată de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), prin mecanismele de supraveghere și control al pieței, în conformitate cu prevederile Legii nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor.

Secretar de Stat

Andrian DIGOLEAN